

Vwo

Actuele thema's

Lisa Oskamp is docent op PCC Het Lyceum in Alkmaar.

Het examen geschiedenis vwo was als vanouds weer veel leeswerk: lange vraagstellingen en behoorlijk wat bronnen. De meeste leerlingen hadden alle beschikbare tijd nodig, maar vonden de vragen goed te doen. De vragen waren, anders dan bij het havo-examen, best gelijkwaardig over de historische contexten verdeeld. Ook met de kenmerkende aspecten waren vrij veel punten te verdienen, het was dus echt de moeite waard om deze te beheersen. Het examen begon met een volgordevraag over bouwwerken die zijn opgenomen op de werelderfgoedlijst van UNESCO. Als je de tijdvakken hebt geleerd en herkent welk begrip naar welk tijdvak verwijst, zijn deze vragen vaak goed te doen. Bij deze vraag moest je dat zelfs heel strikt toepassen bij de volgende twee gebeurtenissen: 'De grachtengordel in Amsterdam werd aangelegd tijdens de economische bloeitijd van de Republiek' en 'De Valongokade in Rio de Janeiro werd gebouwd als aankomstplaats voor slavenschepen die uit Afrika aankwamen'. Volgens het correctievoorschrift is eerst de grachtengordel aangelegd en daarna de Valongokade gebouwd. De grachtengordel verwijst immers naar het kenmerkende aspect over de economische bloei in de Republiek en dus tijdvak 6, terwijl de slavenschepen die aanmerden bij de Valongokade moeten horen bij het kenmerkende aspect over de uitbouw van de plantagekolonies en dus tijdvak 7. Als je historisch redeneert, kun je natuurlijk bedenken dat deze slavenschepen ook al vóór tijdvak 7 in Zuid-Amerika aankwamen. De vraag zet dus juist de leerlingen met enig historisch inzicht op het verkeerde been.

Belle van Zuylen, portret door Guillaume de Spinny uit 1759. Collectie Slot Zuylen.

Verder bevatte het examen een paar aardige vragen die aansloten op actuele thema's in de samenleving. Zo was er een vraag over Belle van Zuylen die vond dat mannen en vrouwen dezelfde vermogens hebben. Het verstandelijke vermogen is bij mannen enkel meer geperfectioneerd door studie. Leerlingen moeten hierbij onder andere ingaan op het toepassen van verlicht denken op het terrein van de sociale verhoudingen. Ook moeten ze dit koppelen aan het feminisme. Deze vraag was voor de meeste leerlingen goed te doen. Veel leerlingen hadden echter hard gestudeerd op het gedachtegoed van Locke en Voltaire, oftewel de verplichte voorbeelden van de historische context Verlichting. Over deze heren en hun denkbeelden werd niets gevraagd. Een ander thema waar momenteel veel aandacht voor is, het slavernijverleden van Nederland, kwam terug in een vraag over Tula die pleitte voor de afschaffing van

de slavernij op Curaçao, nadat Frankrijk dit ook had gedaan in Saint-Domingue. Bij het bestuderen van het correctievoorschrift viel op dat de punten bij sommige vragen relatief makkelijk te halen zijn. Bij andere vragen moet de leerling twee dingen doen en krijgt hij geen enkel punt wanneer iets ontbreekt. Zelfs als je beschikt over voldoende kennis over de Vietnamoorlog wordt het hierdoor wel erg moeilijk om bij de vraag over deze oorlog punten te scoren. Al met al was dit een examen dat niet afweek van de examens die de leerlingen geoefend hebben en dat is prettig. Volgend jaar heeft vwo net als de havisten van dit jaar het nadeel dat ze geen examens kunnen oefenen vanwege de nieuwe historische contexten die voor het eerst worden getoetst. Het is jammer dat een lichter leerling die een geheel nieuw examen gaat maken geen geheel examen als oefenmateriaal krijgt van het Cito. ■